

**รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง
ในช่วงวันหยุดปีใหม่ ปี พ.ศ. 2547
(วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2546 – วันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2547)
National Injury Surveillance Report: Severe injury due to
transport accident in “ New Year 2004, (Dec 31, 2003 - Jan 4,**

โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ 17 แห่ง ได้รายงานข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังฯ โดยรวบรวมข้อมูลผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งในช่วงปีใหม่ ปี พ.ศ. 2547 (บาดเจ็บรุนแรง หมายถึง ผู้บาดเจ็บที่ตาย ณ จุดเกิดเหตุ, ตายระหว่างนำส่งโรงพยาบาล ตาย ณ ห้องฉุกเฉิน และ ผู้บาดเจ็บที่รับไว้รักษา/สังเกตอาการในโรงพยาบาล) ที่มารับบริการ ณ ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลเครือข่ายฯ ในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2546 – 4 มกราคม พ.ศ. 2547 มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งจำนวน 1,405 คน (ในจำนวนนี้เสียชีวิต 39 คน คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 2.8) เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 11.4 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 80.1 โรงพยาบาลที่มีผู้บาดเจ็บมารับบริการสูงสุด คือ โรงพยาบาลมหาราช(รพม.)นครราชสีมา 167 คน รองลงมา คือ รพม.สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี 136 คน และ โรงพยาบาลศูนย์(รพศ.)อุดรธานี 135 คน วันที่มีผู้บาดเจ็บสูงสุด คือ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 มีผู้บาดเจ็บจำนวน 446 คน (ร้อยละ 31.7) รองมา คือ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2546 จำนวน 394 คน (ร้อยละ 28)

ผู้บาดเจ็บ อายุระหว่าง 1 – 87 ปี อายุเฉลี่ย 28 ปี และส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 15 – 20 ปี ร้อยละ 26.4 อายุ 17 ปี บาดเจ็บมากที่สุด ผู้บาดเจ็บรุนแรงเป็นผู้ขับขี่ ร้อยละ 69.2 รองลงมา คือ ผู้โดยสาร ร้อยละ 25.7 และ คนเดินเท้า ร้อยละ 5.1 จำแนกการบาดเจ็บตามการใช้พาหนะทุกประเภท พบว่า เป็นผู้ใช้รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 84.6 รองลงมา คือ รถปิกอัพ/รถตู้ ร้อยละ 7.5 และในผู้บาดเจ็บที่เป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะทั้งหมด พบ ร้อยละ 90.5 เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์

การตี้มแอลกอฮอล์ของผู้บาดเจ็บ

สัดส่วนการตี้มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่สูงขึ้นมาก ในผู้บาดเจ็บรุนแรงที่เป็นผู้ขับขี่พาหนะทุกประเภท เมื่อเทียบกับช่วงปีใหม่ที่แล้ว จาก ร้อยละ 55.6 เป็นร้อยละ 72.0 ซึ่งเพิ่มขึ้นเกือบทุกโรงพยาบาล ยกเว้น รพศ.ตรัง และ รพศ.อุดรธานี โรงพยาบาลที่พบสัดส่วนการตี้มเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่พาหนะในผู้บาดเจ็บรุนแรงสูงเกิน ร้อยละ 80 ได้แก่ รพม.มหาราชนครราชสีมา ร้อยละ 86.5 รพศ.สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี ร้อยละ 85.9 รพศ.ขอนแก่น ร้อยละ 84.6 และรพศ.หาดใหญ่ ร้อยละ 81.5 ของกลุ่มผู้ขับขี่พาหนะทุกประเภทที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุขนส่ง “ ข้อมูลการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้บาดเจ็บรุนแรงที่เป็นผู้ขับขี่พาหนะในช่วงปีใหม่ ปี พ.ศ. 2547 ของ รพม.นครราชสีมา พบว่า ร้อยละ 42.4 ของผู้ขับขี่ยานพาหนะทุกชนิดที่บาดเจ็บรุนแรงมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดสูงกว่า 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ (กฎหมายห้ามขับขี่รถในขณะเมาสุรา และถือว่าผู้ขับขี่เมาสุราเมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ผู้ฝ่าฝืนจะมีโทษตามกฎหมายกำหนด) ร้อยละ 26.3 สูงเกิน 100 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ และ ร้อยละ 9 ของผู้ขับขี่ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด สูงเกิน 200 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ”

อายุผู้บาดเจ็บรุนแรงที่ตี้มแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่พาหนะ พบอายุน้อยที่สุด คือ 11 ปี กลุ่มผู้ขับขี่ที่เป็นเด็ก (ต่ำกว่า 15 ปี) มีสัดส่วนการตี้มแอลกอฮอล์สูงกว่าช่วงเวลาที่ไม่ใช่เทศกาลมาก คือ จากร้อยละ 3.3 (ข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บ 1 มกราคม – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2546) เป็น ร้อยละ 16 และเมื่อพิจารณาในผู้บาดเจ็บรุนแรงทั้งหมดที่อายุต่ำกว่า 18 ปี พบว่า มีสัดส่วนการตี้มแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 44.2 ของเด็กที่เป็นผู้ขับขี่ในกลุ่มอายุเดียวกัน

การไม่สวมหมวกนิรภัย

พฤติกรรมเสี่ยงเรื่องการไม่สวมหมวกนิรภัยในผู้บาดเจ็บรุนแรงที่ใช้รถจักรยานยนต์ เริ่มน้อยลงในปีใหม่นี้ เมื่อเทียบกับปีใหม่ ปี พ.ศ. 2546 จากร้อยละ 94.6 เป็น 90.3 ส่วนในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่บาดเจ็บรุนแรงทั้งหมดไม่สวมหมวกนิรภัย และกลุ่มอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 93.3

การดูแลและปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บก่อนและขณะนำส่งโรงพยาบาล

(การหายใจ ห้ามเลือด เข้าเฝือกชั่วคราว และให้สารน้ำทางเส้นเลือด)

ผู้บาดเจ็บรุนแรงที่มาโรงพยาบาลจากจุดเกิดเหตุ ไม่ได้รับการดูแลและการปฐมพยาบาลก่อนนำส่งสูงมาก ถึง ร้อยละ 65 - 73 ใกล้เคียงกับ ปี พ.ศ. 2546 ส่วนผู้บาดเจ็บที่ส่งต่อมาจากสถานพยาบาลอื่นๆ มีแนวโน้มดีขึ้นจากปีที่แล้ว สัดส่วนผู้บาดเจ็บรุนแรงที่ไม่ได้รับการดูแลหรือปฐมพยาบาลก่อนหรือขณะส่งต่อ อยู่ระหว่าง ร้อยละ 3.3 - 14.2 และ ในปี พ.ศ. 2546 ลดลงเป็นร้อยละ 1.9 และ 12.7

สรุปและวิจารณ์

ในช่วงปีใหม่ ปี พ.ศ. 2547 นี้ สัดส่วนการตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในผู้บาดเจ็บรุนแรงที่เป็นผู้ขับขี่เพิ่มขึ้นมาก โดยเฉพาะผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ **72.7** ในกลุ่มผู้ขับขี่เด็กและวัยรุ่นก็มีสัดส่วนการตีมแอลกอฮอล์สูงมากด้วย รถจักรยานยนต์ยังคงมีสัดส่วนผู้บาดเจ็บสูงที่สุดเมื่อเทียบกับพาหนะทุกชนิด และการไม่สวมหมวกนิรภัยถึงแม้จะลดลงแต่ก็ยังคงค่อนข้างสูง

เห็นได้ว่า แม้รัฐบาลจะมีมาตรการสำคัญหลายประการ เพื่อหยุดยั้งการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุขนส่ง ได้กำหนดกลุ่มเสี่ยงและพฤติกรรมเสี่ยงสำคัญอย่างชัดเจน แต่กลับพบแนวโน้มดีขึ้นเพียงเล็กน้อยในเรื่องการไม่สวมหมวกนิรภัย ส่วนการตีมแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่เพิ่มขึ้นอย่างน่าเป็นห่วง แสดงให้เห็นถึงข้อขัดข้องในกระบวนการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่และระดับท้องถิ่น

ข้อเสนอ

ผู้บริหารระดับสูงและผู้รับผิดชอบในระดับจังหวัด ควรเร่งกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเห็นผล ในเรื่องการลดพฤติกรรมเสี่ยงที่สำคัญ เรื่องหมวกนิรภัยและการตีมแอลกอฮอล์ก่อนขับขี่ โดยเน้นเป็นรูปธรรม

1. เข้มงวดการห้ามจำหน่ายสุราให้กับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เนื่องจากมีผู้บาดเจ็บที่เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ตีมแอลกอฮอล์ตั้งแต่อายุ 11 ปี และมีสัดส่วนสูงขึ้นเรื่อยๆ ตามอายุที่สูงขึ้น
2. เพิ่มการตรวจจับผู้ขับขี่ที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด และดำเนินการทางกฎหมายอย่างจริงจัง
3. เข้มงวดกับผู้ขับขี่ที่เป็นเด็ก เนื่องจากมีเด็กอายุ 11 - 14 ปี ที่เป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และบาดเจ็บรุนแรงสูงถึง ร้อยละ 4.5
4. เข้มงวดกฎหมายการสวมหมวกนิรภัยในผู้ใช้รถจักรยานยนต์ให้ได้อย่างน้อย ร้อยละ 90 บนท้องถนน

ตารางที่ 1 จำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามวันมาโรงพยาบาล
ในช่วงปีใหม่ ระหว่างวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2546 – 4 มกราคม พ.ศ. 2547

วันที่	2547	
	บาดเจ็บ	Col %
31 ธันวาคม 2546	394	28.0
1 มกราคม 2547	446	31.7
2 มกราคม 2547	251	17.9
3 มกราคม 2547	169	12.0
4 มกราคม 2547	145	10.3
รวม	1,405	100.0

ตารางที่ 2 ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งช่วงปีใหม่ ปี พ.ศ. 2545, 2546 และ 2547

ข้อมูลผู้บาดเจ็บรุนแรง	2545	2546	2547
1. พาหนะของผู้บาดเจ็บ(ขับขี่และโดยสาร) (%)			
- จักรยานยนต์	84.6	84.4	84.6
- อื่น ๆ	15.4	15.6	15.4
2. พาหนะของผู้ขับขี่(%)			
- จักรยานยนต์	*	91.1	90.5
- จักรยาน	*	3.7	3.6
- ปิกอัพ/รถตู้	*	2.6	3.2
3. การไม่สวมหมวกนิรภัย (ทุกอายุ)(%)	94.0	94.6	90.3
4. การดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ (%)			
- รถจักรยานยนต์	58.2	61.6	72.0
- พาหนะทุกประเภท	60.1	55.6	72.7

หมายเหตุ : * ไม่ได้วิเคราะห์ในช่วงปีใหม่ ปี พ.ศ. 2545

ตารางที่ 3 ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งช่วงปีใหม่ ปี พ.ศ. 2546 และ 2547

ข้อมูลเด็กที่บาดเจ็บรุนแรง	2546	2547
1. สัดส่วนเด็กบาดเจ็บ (%)		
- อายุ ต่ำกว่า 15 ปี	10.5	11.4
- อายุ ต่ำกว่า 18 ปี	21.8	24.4
3. การไม่สวมหมวกนิรภัยในเด็ก (%)		
- อายุ ต่ำกว่า 15 ปี	100	100
- อายุ ต่ำกว่า 18 ปี	98.6	93.3
4. การดื่มแอลกอฮอล์ในผู้ขับขี่เด็ก (%)		
- อายุ ต่ำกว่า 15 ปี	5.0	16.0
- อายุ ต่ำกว่า 18 ปี	19.2	44.2

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ปี พ.ศ. 2546, 2547 สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ตารางที่ 4 อัตราการไม่สวมหมวกนิรภัยในผู้ใช้รถจักรยานยนต์ และการดื่มแอลกอฮอล์ ในผู้บาดเจ็บรุนแรง

จากอุบัติเหตุขนส่งในช่วงปีใหม่ ปี พ.ศ. 2546 และ 2547

โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังฯ	การไม่สวมหมวกนิรภัย		การดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่			
	ผู้ขับขี่และโดยสาร		พาหนะทุกประเภท		รถจักรยานยนต์	
	2546	2547	2546	2547	2546	2547
1. เล็ดลิน	50.0	80.0	20.0	66.7	100.0	66.7
2. นครราชสีมา*	92.4	79.8	62.6	86.5	65.6	86.5
3. สรรพสิทธิประสงค์ (อุบลฯ)	90.9	72.0	65.7	85.9	71.3	85.9
4. ลำปาง	95.0	92.7	69.6	79.2	72.7	80.0
5. พุทธชินราช (พิษณุโลก)	98.5	93.1	68.9	70.7	67.8	80.6
6. นครศรีธรรมราช	94.6	96.9	46.7	65.1	49.0	62.5
7. ขอนแก่น	94.0	87.2	67.6	84.6	69.1	84.2
8. เชียงรายประชานุเคราะห์	93.1	90.5	68.4	78.6	69.9	79.0
9. สุราษฎร์ธานี	98.1	87.1	42.6	56.4	47.8	54.0
10. อุตรธานี	100.0	91.9	73.5	72.3	75.6	73.0
11. สวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์)	93.8	88.1	54.3	68.7	57.8	66.7
12. ราชบุรี	100.0	100.0	44.4	65.0	43.6	66.7
13. นครปฐม	87.7	81.5	39.3	50.0	37.3	51.2
14. หาดใหญ่	92.7	100.0	55.6	81.5	50.0	79.2
15. ระยอง	95.3	94.6	53.1	65.6	56.8	65.5
16. เจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ปราจีนบุรี)	88.2	90.6	52.2	66.7	51.2	65.0
17. ตรัง	100.0	95.7	60.5	38.2	62.2	39.4
เฉลี่ย	92.0	89.5	55.6	72.0	61.6	72.7
18. พระนั่งเกล้า (นนทบุรี)	75.6	**	40.5	**	43.2	**
19. พระปกเกล้า (จันทบุรี)	94.9	**	65.2	**	65.1	**
20. ชลบุรี	95.0	**	50.0	**	54.9	**
21. อุดรดิตถ์	95.5	**	66.2	**	62.2	**
22. ยะลา	97.0	**	28.0	**	31.8	**

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ปี พ.ศ. 2546, 2547 สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

หมายเหตุ * รพม. นครราชสีมา ผลการตรวจปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่ที่บาดเจ็บรุนแรงทั้งหมด เฉลี่ยสูงกว่า 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ (56.3 mg%)

** ได้รับข้อมูลแล้วแต่ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้เนื่องจากแฟ้มข้อมูลขัดข้อง

ตารางที่ 5 ร้อยละของการมาโรงพยาบาลของผู้บาดเจ็บ

การมาโรงพยาบาลของผู้บาดเจ็บ	2546	2547
มาจากที่เกิดเหตุโดย		
- มาเอง	3.8	3.0
- EMS	10.2	9.1
- มูลนิธิ	30.7	29.4
- ตำรวจ	1.1	3.0
- ญาติ, ผู้เห็นเหตุการณ์	54.2	55.5
รวม	100.0	100.0

ตารางที่ 6 การดูแลและการปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่ง จำแนกตามการมาโรงพยาบาล

การดูแลและการปฐมพยาบาล	ไม่มีการดูแล	
	2546	2547
ผู้บาดเจ็บที่มาจากจุดเกิดเหตุ		
- การหายใจ	61.3	67.4
- การห้ามเลือด	71.1	67.9
- การใส่ฝือกชั่วคราว	64.2	65.5
- การให้สารน้ำทางเส้นเลือด	72.5	72.6
ผู้บาดเจ็บที่มาจากสถานพยาบาล		
- การหายใจ	11.3	7.5
- การห้ามเลือด	3.0	1.9
- การใส่ฝือกชั่วคราว	14.2	12.7
- การให้สารน้ำทางเส้นเลือด	6.4	5.5

แหล่งข้อมูล : โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ปี พ.ศ. 2546, 2547 สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ขอขอบคุณ: โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ที่ให้การสนับสนุนข้อมูลผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุขนส่ง ในช่วงปีใหม่ ปี พ.ศ. 2547 จำนวน 22 แห่ง ได้แก่ 1. เลิดสิน 2. นครราชสีมา 3. สรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี) 4. ลำปาง 5. พุทธชินราช (พิษณุโลก) 6. นครศรีธรรมราช 7. ขอนแก่น 8. เชียงรายประชานุเคราะห์ 9. สุราษฎร์ธานี 10. อุตรธานี 11. สวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์) 12. ราชบุรี 13. นครปฐม 14. หาดใหญ่ 15. ระยอง 16. เจ้าพระยาอภัยภูเบศร (ปราจีนบุรี) 17. ตรัง 18. พระนั่งเกล้า (นนทบุรี) 19. พระปกเกล้า (จันทบุรี) 20. ชลบุรี 21. อุตรดิตถ์ 22. รพ. ยะลา

คณะผู้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล : ศิริวรรณ สันติเจียรกุล กาญจนีย์ ด่านาคแก้ว วันัสสนันท์ รุจิวิวัฒน์
สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ผู้ตรวจรายงาน : พญ.ชไมพันธุ์ สันติกาญจน์ และ นพ.เจเวตสร นามวาท
14 มกราคม 2547
